

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 339/2025
20.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Милене Рашић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. у вези члана 178. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Стефана Јеличића, поднетом против правноснажног решења Вишег суда у Крушевцу Сик 28/24 од 28.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 20.03.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Стефана Јеличића, поднет против правноснажног решења Вишег суда у Крушевцу Сик 28/24 од 28.11.2024. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Крушевцу Сик 28/24 од 28.11.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА изјављена против првостепеног решења МУП РС, ПУ Крушевац 03.25. број 235-4-1/42/24 од 28.10.2024. године, којим је утврђено да не постоје услови за законску рехабилитацију окривљеног АА и брисање осуде изречене правноснажном пресудом Основног суда у Крушевцу К 297/19 од 10.07.2020. године, правноснажна 09.10.2020. године.

Против наведеног правноснажног решења, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Стефан Јеличић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 98. став 2. тачка 3) Кривичног законика, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи решење Вишег суда у Крушевцу Сик 28/24 од 28.11.2024. године и утврди да је наступила законска рехабилитација у односу на окривљеног АА и наложи првостепеном органу брисање из казнене евиденције пресуде Основног суда у Крушевцу К 297/19 од 10.07.2020. године или да исто укине и предмет врати другостепеном органу на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Стефан Јеличић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде одредбе члана 98. став 2. тачка 3) Кривичног законика, с тим што се из садржине самог захтева закључује да је поднет због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 98. став 1. и 2. тачка 3) Кривичног законика.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним решењем учињена повреда закона, јер је одредбом члана 98. став 1. Кривичног законика прописано да се законска рехабилитација даје само лицима која пре осуде на коју се односи рехабилитација нису била осуђивана или су се по закону сматрала неосуђиваним, а који услов је испуњен, што произилази из уверења МУП, која је одбрана у више наврата доставила суду. Бранилац истиче да је испуњен и услов из члана 98. став 2. тачка 3) ЗКП, обзиром да је казна затвора по наведеној пресуди у целисти извршена дана 23.04.2024. године, па како у току рехабилитационог периода од 3 године од дана када је казна извршена окривљени није учинио ново кривично дело, то су се, према наводима браниоца, стекли услови за давање законске рехабилитације окривљеном и брисање осуде на казну затвора у трајању од 3 месеца, изречене пресудом Основног суда у Крушевцу К 297/19 од 10.07.2020. године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је бранилац окривљеног уз захтев за рехабилитацију и жалбу (као и уз захтев за заштиту законитости), доставио уверења МУП РС, ПУ Крушевац из којих произилази да се окривљени АА, пре пресуде Основног суда у Крушевцу К 297/19 од 10.07.2020. године, на коју се односи рехабилитација, сматра неосуђиваним, а која уверења су издата ради запослења и у друге сврхе се не могу користити.

Међутим, из извештаја из КЕ за окривљеног АА од 21.10.2024. године, који је судија за извршење кривичних санкција прибавила по службеној дужности, произилази да је окривљени пре наведене пресуде, на коју се односи рехабилитација, више пута осуђиван и то пресудом Основног суда у Чачку К 1288/10 од 04.11.2010, правноснажна 14.03.2011. године на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, пресудом Основног суда у Брусу К 142/14 од 16.09.2014. године, правноснажна истога дана, на казну затвора у трајању од 6 месеци са роком проверавања у трајању од 1 године и пресудом Основног суда у Брусу К 91/19 од 16.10.2019. године, правноснажна истога дана, на казну затвора у трајању од 8 месеци са роком проверавања у трајању од 2 године.

Одредбом члана 98. став 1. Кривичног законика прописано је да се законска рехабилитација даје само лицима која пре осуде на коју се односи рехабилитација нису била осуђивана или која су се по закону сматрала неосуђиваним, а одредбе става 2. и 3. тог члана прецизно одређују услове који се односе само на осуду која је предмет одлучивања и рокове који морају протећи од извршења, застарелости или амнестије те осуде, до могућности наступања законске рехабилитације.

Поред испуњења услова из члана 98. Кривичног законика прописаних одредбама материјалног закона, одредбама Законика о кривичном поступку којима је уређен поступак за рехабилитацију, и то одредбом члана 570. ЗКП прописани су и процесни услови у поступању органа из члана 569. ЗКП, надлежног за вођење казнене евиденције, који се приликом одлучивања о испуњености услова за настанак законске рехабилитације, не ограничава само на утврђивање тога да ли је споредна казна извршена или још трају мере безбедности и да ли је против окривљеног у току кривични поступак за ново кривично дело учињено пре истека рока предвиђеног за законску рехабилитацију, већ утврђује испуњеност свих услова за законску рехабилитацију, између осталог и да ли лице у питању, у одређеном периоду није било осуђено.

У конкретној ситуацији, окривљени је преко браниоца поднео захтев за законску рехабилитацију, о коме је првостепеним решењем одлучило Министарство унутрашњих послова, наставши да сходно члану 98. став 1. Кривичног законика, нису испуњени услови за законску рехабилитацију, јер се ради о лицу које је према подацима из казнене евиденције МУП РС, осуђивано пре пресуде Основног суда у Крушевцу К 297/19 од 10.07.2020. године, на коју се односи рехабилитација, због чега се осуда из наведене пресуде не може брисати, док је Виши суд у Крушевцу, поступајући у оквиру своје надлежности, на основу одредбе члана 571. став 2. ЗКП, одбио као неосновану жалбу изјављену на то решење.

Стога се, по оцени Врховног суда, неосновано захтевом за заштиту законитости указује да првостепени орган и суд нису правилно одлучили о захтеву за рехабилитацију, јер се поступак за законску рехабилитацију односи на лица која пре предметне осуде нису раније осуђивана (члан 98. став 1. Кривичног законика), док у ситуацији када се ради о лицу које је више пута осуђивано, рехабилитација се може дати само у судском поступку (члан 99. и 100. Кривичног законика). Поступак за судску рехабилитацију је предвиђен одредбама чланова 573. - 577. ЗКП, у ком поступку суд, спроводи претходна испитивања, те одређује рочишта за одлучивање о молби и доноси одлуке након разматрања постојања услова за судску рехабилитацију, предвиђених одредбама чланова 99. и 100. Кривичног законика.

На основу свега изнетог, а имајући у виду да је сходно одредби члана 98. став 1. Кривичног законика прописано да се законска рехабилитација даје само лицима која пре осуде на коју се односи рехабилитација нису била осуђивана или која су се по закону сматрала неосуђиваним, а да се у конкретном случају ради о лицу које је више пута осуђивано и да се у поступку за законску рехабилитацију није могло одлучивати у вези са ранијом осуђиваношћу окривљеног, то стога нису испуњени законски услови за давање рехабилитације окривљеном по пресуди Основног суда у Крушевцу К 297/19 од 10.07.2020. године, која је постала правноснажна 09.10.2020. године, а којом је окривљеном изречена казна затвора у трајању од 3 месеца.

Како бранилац окривљеног у прилог својој тврдњи да су подаци из казнене евиденције обрисани и да се окривљени пре пресуде, која је предмет захтева за рехабилитацију, сматра неосуђиваним лицем, није доставио решење о наступању законске или судске рехабилитације, то околност што у уверењима МУП РС која је доставио током поступка, нису евидентиране друге осуде осим оне за коју се тражи рехабилитација, није од утицаја на доношење другачије одлуке овога суда.

Следствено напред наведеном, Врховни суд налази да побијаним решењем није учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) у вези члана 98. став 1. и 2. тачка 3) КЗ, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Поред овога бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док осталим наводима захтева оспорава разлоге другостепеног решења, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП није дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, док у односу на повреду поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која представља дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, образложење захтева не садржи конкретне разлоге у чему се наведена повреда закона састоји, а Врховни суд у смислу члана 489. став 1. ЗКП није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом само указује, то се Врховни суд није упуштао у разматрање и оцену ових навода захтева за заштиту законитости.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић